

Informatiebericht SUA Openbaar

Van	IND / SUA
Nummer & Titel	IB 2022/80 meer dan gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie en 8 EVRM
Kenmerk (digijust)	
Hoofdtak	Asiel / Regulier
InformIND Thema	
Relatie met	Vc B7/3.8
Geldig vanaf	26-8-2022
Geldig tot en met	26-2-2023

Disclaimer

Een informatiebericht is een mededeling aan de medewerkers van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). De informatieberichten zijn slechts tijdelijk van aard, en daarom is de geldigheidsduur beperkt. De informatieberichten helpen medewerkers van de IND om tijdig en op uniforme wijze in te spelen op actuele ontwikkelingen. In informatieberichten kan bijvoorbeeld aangegeven worden of er nieuw beleid komt, bijvoorbeeld n.a.v. een brief aan de Tweede Kamer, of dat een belangwekkende uitspraak is gedaan die nog bestudeerd wordt. Ook kan in informatieberichten aangegeven worden hoe moet worden gehandeld in afwachting van een werkinstructie of aanpassing van de beleidsregels die in de Vreemdelingencirculaire of Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap zijn opgenomen. Er kunnen overigens goede redenen bestaan om in een individueel geval maatwerk te leveren en van een informatiebericht af te wijken.

1. Aanleiding

De Afdeling heeft op 12 juni 2019 een [uitspraak](#) (ECLI:NL:RVS:2019:1864) gedaan in een zaak waarin een meerderjarige asielstatushouder, gezinshereniging in het kader van artikel 8 EVRM vraagt voor zijn in Syrië verblijvende alleenstaande moeder.¹ De uitspraak ziet toe op het motiveren van een meer dan gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie.

De Afdeling heeft op 2 februari 2022 een [uitspraak](#) (ECLI:NL:RVS:2022:345) gedaan in een zaak waarin een meerderjarige genaturaliseerde vreemdeling, gezinshereniging in het kader van artikel 8 EVRM vraagt voor zijn in Syrië in een vluchtelingenkamp verblijvende alleenstaande moeder. De Afdeling heeft de belangenafweging in het voordeel van de vreemdeling laten uitvallen. Daarom is dit IB, na overleg met DMB, JAZ en DWJZ, aangevuld met feiten en omstandigheden zodat ook in vergelijkbare zaken de belangen van de vreemdeling prevaleren boven die van de Nederlandse staat.

De Afdeling heeft op 13 juli 2022 een [uitspraak](#) (ECLI:NL:RVS:2022:2006) gedaan waaruit volgt dat er bij 8 EVRM aanvragen **altijd** een belangenafweging moet plaatsvinden, ongeacht of er sprake is van familie- of gezinsleven als bedoeld in artikel 8 EVRM. De vaststelling of familie- of gezinsleven als bedoeld in artikel 8 EVRM bestaat, beïnvloedt de belangenafweging. Dit IB is in overleg met JAZ, DMB en JZ in het blauw aangevuld.

2. Verwachting

Dit informatiebericht geeft aan hoe te handelen in zaken [waarbij je moet toetsen of er sprake is van een meer dan gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie](#). Het streven is om de inhoud van dit informatiebericht te verwerken in de nieuwe WI Richtlijnen voor de toepassing van artikel 8 EVRM. [Daarin wordt ook de hechte persoonlijke banden toets uitgelegd.](#)

3. Inhoud/Toelichting

¹ Deze uitspraak is een vervolg op de [uitspraak](#) van 4 april 2019 ECLI:NL:RVS:2019:1003

Voor het aannemen van familie- of gezinsleven als bedoeld in artikel 8 EVRM tussen ouders en hun meerderjarige (niet jongvolwassen) kinderen, moet er sprake zijn van een meer dan gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie.

Die meer dan gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie moet blijken uit bijkomende elementen van afhankelijkheid (additional elements of dependence) naast de normale emotionele banden tussen ouders en kinderen. De meer dan gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie wordt ook wel 'more than the normal emotional ties' (hierna: *mtnet*) genoemd. De term *mtnet* kan verwarrend zijn, door het woord *emotional*. Het gaat juist om de andere aspecten van afhankelijkheid tussen gezinsleden. De louter emotionele banden zullen er ook vast zijn tussen gezinsleden, maar het gaat bij de meer dan de gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie-toets juist om banden van een andere aard dan emotioneel.

4. Hoe te handelen

Indien je in een zaak moet toetsen aan een meer dan gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie, kan je niet alleen volstaan met een beoordeling of sprake is van exclusieve afhankelijkheid. Je moet een integrale beoordeling maken waarbij je alle factoren meeneemt. Uit de jurisprudentie blijkt dat de volgende punten van belang zijn:

- samenwoning
- de mate van financiële afhankelijkheid
- de mate van materiële (praktische) afhankelijkheid
- de gezondheid van betrokkene
- de banden met het land van herkomst.

Geen van deze factoren zijn op zichzelf per definitie voldoende om een meer dan gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie aan te nemen. Ook de exclusieve afhankelijkheid is een onderdeel van deze beoordeling. Dit element is zwaarwegend, maar het mag geen doorslaggevende factor zijn. Benoem in je beschikking dus alle factoren van de casus. Benoem ook in je beschikking expliciet dat je niet alleen naar exclusieve afhankelijkheid hebt gekeken.²

Als het gezinslid niet exclusief afhankelijk is van de referent, omdat bijvoorbeeld andere gezinsleden of derden ook de benodigde zorg kunnen geven, hoeft dit niet direct te betekenen dat er géén sprake is van meer dan de gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie, maar het is wel een gewichtige indicatie om geen meer dan de gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie aan te nemen. Maar ook indien er wel sprake is van exclusieve afhankelijkheid tussen twee gezinsleden, hoeft dit niet direct te betekenen dat er sprake is van meer dan de gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie. De Afdeling neemt in de uitspraak van 2-2-2022 mee of er een reëel alternatief is. Hierbij moet gedacht worden aan de zorg van andere familieleden of derden ook de zorg (in het lvh) kunnen dragen *zonder* tussenkomst van de referent.

In de praktijk moeten de volgende aspecten worden onderzocht: eerst moet worden onderzocht of aannemelijk is gemaakt dat het gezinslid daadwerkelijk afhankelijk is van hulp en zonder hulp niet in staat is om zelfstandig te kunnen functioneren, of dat het vooral praktisch is dat iemand hulp geeft. Vervolgens rijst de vraag of iemand afhankelijk is van de referent, of dat er ook alternatieven zijn zoals familie of derden. Ook moet duidelijk zijn waar deze zorg uit bestaat. Is dat financiële hulp? Of ook materiële en praktische zorg? En kan deze zorg op afstand worden verleend? Hierbij is het van belang of de referent samenwoont met het gezinslid, of dat ze voorheen samenwoonden. Want bedenk dat een meer dan de gebruikelijke

² Zie ABRvS 8 april 2020, ECLI:NL:RVS:2020:996, r.o. 3.1.

afhankelijkheidsrelatie-situatie niet pas kan ontstaan als de referent al in Nederland is: het is moeilijk denkbaar dat een meer dan de gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie-situatie op afstand kan ontstaan. Daarnaast worden ook de banden met Nederland en het land van herkomst meegenomen in de toets. De bewijslast voor deze elementen ligt bij de gezinsleden.

Elementen die van belang zijn voor de vaststelling of er al dan niet sprake is van familie- of gezinsleven als bedoeld in artikel 8 EVRM, zijn eveneens van belang voor de belangenafweging. De Afdeling heeft in de uitspraak de onderstaande factoren genoemd (maar deze zijn niet limitatief). De IND kiest er voor deze elementen mee te nemen in de vraag of er sprake is van gezinsleven. Verwijs in je belangenafweging wel naar deze factoren, zodat duidelijk is dat je een integrale afweging maakt en motiveer waarom de door referent gestelde relatie en andere feiten en omstandigheden niet maken dat de afwijzing van een aanvraag in strijd is met artikel 8 van het EVRM:

- Het gezinslid heeft ernstige medische klachten en is hulpbehoevend;
- Er is geen reële mogelijkheid dat andere familieleden of derden zonder tussenkomst van de referent de benodigde zorg geven;
- De referent en het gezinslid hebben langere tijd bij elkaar gewoond (voor de vlucht/vertrek naar NL), en de referent had voor vertrek al de zorg voor het gezinslid;
- Banden met eventuele andere gezinsleden;
- De referent is sinds de vlucht op afstand zorg blijven dragen.

Zoals gezegd, zijn bovenstaande factoren niet limitatief. Er kunnen ook andere factoren zijn, die van belang zijn bij de vaststelling van familie- of gezinsleven als bedoeld in artikel 8 EVRM. In de belangenafweging verwijs je vervolgens weer naar deze factoren.

Let wel, het is aan de gezinsleden om aannemelijk te maken dat er sprake is van een meer dan gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie. Bij meer dan de gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie onderzoeken we of er sprake is van gezinsleven als bedoeld in artikel 8 EVRM. Daarbij is het van belang te onderkennen dat niet alle omstandigheden per se duiden op het bestaan van gezinsleven. De stelling van de referent dat zijn of haar gezinslid (ernstig) ziek is of in een schrijnende situatie verkeert, hoeft immers niet te betekenen dat er sprake is van gezinsleven. Het is aan de gezinsleden om aannemelijk te maken dat er een verband is tussen de aangedragen omstandigheden en het te beschermen gezinsleven. Dat een gezinslid bijvoorbeeld in het land van herkomst in een moeilijke situatie verkeert door oorlog of overlijden van andere gezinsleden, hoeft evenmin altijd verband te houden met het gezinsleven met de referent. Het is aan de gezinsleden om dit verband aan te tonen.

In de uitspraak van 13 juli 2022 heeft de Afdeling bepaald dat ongeacht of je meer dan de gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie (en dus familie- of gezinsleven als bedoeld in artikel 8 EVRM) aanneemt, er altijd een belangenafweging moet worden gemaakt.

De belangenafweging

Ongeacht of je familie- of gezinsleven als bedoeld in artikel 8 EVRM aanneemt, maak je **altijd** een belangenafweging. De wetgever heeft niet voorzien in reguliere regelgeving voor deze groep, en heeft bepaald dat toelating alleen nog mogelijk is, indien artikel 8 EVRM hiertoe noodzaakt.³

³ NVT Staatsblad 2012-148, p13 & 14.

Evenals bij de vaststelling of sprake is van familie- of gezinsleven als bedoeld in artikel 8 EVRM, geldt ook voor de belangenafweging dat het aan de referent en het gezinslid is om aannemelijk te maken dat er een verband zit tussen de eventueel schrijnende omstandigheden en het gezinsleven.

Uit de uitspraak van de Afdeling van 13 juni 2022 blijkt dat het al dan niet aannemen van een meer dan gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie – en dus van familie- of gezinsleven als bedoeld in artikel 8 EVRM – meeweegt in de belangenafweging. Het niet hebben van familie- of gezinsleven als bedoeld in artikel 8 EVRM weegt zwaar in het nadeel mee van de vreemdeling. Weeg bij de belangenafweging dus alle onderstaande punten en de onderdelen uit de WI 8 EVRM mee. Laat in de beschikking expliciet zien dat je alles hierin hebt meegewogen. Let op: artikel 8 EVRM is bedoeld ter bescherming van het gezinsleven, het is daarom lastig denkbaar dat er geen sprake is van familie- of gezinsleven als bedoeld in artikel 8 EVRM is, maar dat er toch een positieve verplichting bestaat om verblijf toe te staan.

Om dubbeltellingen van relevante omstandigheden in de belangenafweging te voorkomen, kan bij het stuk over gezinsleven worden verwezen naar de passage in de beschikking waar je al dan wel of geen gezinsleven hebt aangenomen. Het is niet de bedoeling om de hele meer dan de gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie toets over te doen. Sommige herhalingen zijn echter onvermijdelijk, zoals ook al het geval was van de uitspraak van 2 februari 2022.

De belangenafweging bij zaken waaraan getoetst moet worden of er sprake is van dan de meer dan gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie, gaat er dan ongeveer zo uit zien:

1. Is er sprake van familie- of gezinsleven als bedoeld in artikel 8 EVRM?
 - a. Is er sprake van meer dan de gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie?
 - b. Zijn er bijzondere omstandigheden, en hangen deze samen met het gezinsleven? Hechtheid tussen banden?
2. Belangen van de Staat
 - a. Geen regulier beleid voor deze gezinssamenstelling.
 - b. Economisch belang NL
 - c. Andere belangen van NL
3. Belangen van de vreemdeling
 - a. Middelen
 - b. Komt ten laste van referent: zorg, huis, kosten
 - c. Objectieve belemmering of certain degree of hardship?
 - d. Belang van het kind

1. Is er sprake van familie- of gezinsleven als bedoeld in artikel 8 EVRM?

a) De Afdeling stelt dat "het ontbreken van meer dan de gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie, niet in alle gevallen doorslaggevend voor het antwoord op de vraag of een afwijzing in strijd is met 8 EVRM." De IND interpreteert deze uitspraak aldus dat het al dan niet aannemen van meer dan de gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie een zwaarwegend element vormt binnen de belangenafweging. Indien er sprake is van meer dan de gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie dan weegt dat in het voordeel van de vreemdeling mee. Geen meer dan de gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie weegt in het nadeel van de vreemdeling mee.

b) Indien er geen sprake is van een meer dan gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie, moeten er meerdere punten worden meegewogen. Hoe is de band tussen de gezinsleden? Is deze sterk? Is de relatie bijvoorbeeld op afstand geïntensiveerd. In

voorkomende zaken zien we dat het gezinslid in een moeilijke situatie verkeert. Dat wat je niet kon meewegen in de vraag of er sprake was van meer dan de gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie, kan je nu wel meewegen bij de belangenafweging, bijvoorbeeld bijzondere omstandigheden waarin de vreemdeling verkeert.

2. De belangen van de staat

a) In de basis geldt dat Nederland een restrictief toelatingskader hanteert. De wetgever heeft besloten voor welke gezinsleden regulier beleid is opgesteld. Ouderen vallen hier niet onder. Dit weegt in het nadeel van de vreemdeling zwaar mee.

Alleen in bijzondere gevallen rust op de staat een positieve verplichting om verblijf toe te kennen op grond van 8 EVRM. Ook hier is het opnieuw aan de gezinsleden om te beargumenteren waarom sprake is van dermate bijzondere omstandigheden dat op de Nederlandse staat een positieve verplichting rust.

b) Het economische belang van Nederland bestaat niet alleen maar uit de kosten voor het levensonderhoud van het gezinslid, maar ook uit de andere belangen die op in paragraaf 6.3 van de WI 8 EVRM staan.

c) De overige belangen zijn zeker niet onbelangrijk en staan uitgeschreven in hoofdstuk 6 van de WI 8 EVRM. Denk hierbij aan openbare orde en het paspoortvereiste.

3. De belangen van de vreemdeling

Uit de uitspraak van de Afdeling van 2 februari 2022 volgt dat de IND de belangenafweging in ieder geval in het voordeel van de vreemdeling kan laten uitvallen als sprake is van de volgende 3 feiten en omstandigheden:

a) De referent heeft middelen. Van een referent die houder is van een verblijfsvergunning asiël, mogen middelen worden verwacht. Houd wel rekening met zijn bijzondere positie.

b) De referent wil het gezinslid in huis nemen en verzorgen en alle kosten die daarmee gepaard gaan en te zijnen laste komen, voor zijn rekening nemen. Deze stelling moet onderbouwd worden door de referent.

c) Er is een objectieve belemmering om de zorg in het land van herkomst uit te oefenen of er zijn onoverkoombare obstakels voor de referent om naar het land van herkomst te gaan.⁴ Er is ook geen mogelijkheid om gezinsleven in een derde land uit te oefenen. Betrek hierbij ook de banden en binding met Nederland, het land van herkomst en andere derde landen. Indien er sprake is van een objectieve belemmering, weegt dit in het voordeel van de vreemdeling mee. Echter moet daarbij worden afgevraagd of de relatie op dezelfde manier kan worden voortgezet, zeker als er geen meer dan de gebruikelijke afhankelijkheidsrelatie is aangenomen. Als de relatie bijvoorbeeld vooral bestond uit bellen en geld overmaken, hoeft er minder waarde te worden gehecht aan de objectieve belemmering.

d) De belangen van minderjarige kinderen zijn altijd belangrijk. Kijk hiervoor ook naar paragraaf 8.1 van de WI 8 EVRM.

⁴ Arrest MA-Denemarken: Certain degree of hardship

Daarnaast kunnen uiteraard andere belangen een rol spelen. Kijk altijd goed naar wat er speelt in een zaak. En zoals gezegd, kunnen omstandigheden die een rol spelen bij de vaststelling of er sprake is van gezinsleven, ook een rol spelen bij de belangenafweging.

5. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met JZST, DWJZ en DMB.